

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

276/02.02.00/2021

Kunnanhallitus 30.08.2021 § 180

Valmistelija: kunnansihteeri

Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaan talousarvion ja -suunnitelman valmistelussa noudatetaan kunnanhallituksen vuosittain antamaa aikataulua ja laadintaohjeita.

Sonkajärven kunnan taloudellinen tilanne

Sonkajärven kunnan vuoden 2021 talousarvio on 1,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Toimintatuottojen ja toimintakulujen ennakoitaan toteutuvan talousarvion mukaisina. Verotuloista yhteisöverotuottojen ennustetaan ylittävän talousarvioon nähden, ja tuloverotuottojen toteutuvan lähestulkoon talousarvion mukaisina. Kiinteistöverotuottojen oletetaan toteutuvan talousarvion mukaisina.

Vuoden 2021 alussa Sonkajärven kunnan suurin yksittäinen yksityinen työnantaja Omatalo Oy hakeutui konkurssiin. Omatalo Oy työllisti 72 henkilöä, joista noin 40 oli sonkajärveläisiä. Omatalo Oy:n konkurssin myötä Sonkajärven kunnan työpaikat vähenivät kuudella prosentilla. Aktiivisista yrityksistä huolimatta toiminnalle ei ole löydetty jatkajaa ja mitä pidemmälle aika kuluu, sitä vaikeammaksi jatkajan löytäminen muuttuu.

Omatalo Oy:n konkurssin välittömät kunnallisverovaikutukset ovat arviolta noin -300 000 euroa per vuosi. Vaikutukset työmarkkinatuen kuntaosuuteen tulevat viiveellä, ja niiden suuruudeksi arvioidaan -200 000 euroa per vuosi. Riskinä on myös valtionosuuksien ja kiinteistöverotuottojen väheneminen.

Tilikauden aikana kunnille tullaan jakamaan koronakustannusten korvauksia. Sonkajärven kunnan mahdollisesti saamien korvausten kokonaismäärää on vaikea arvioida.

Koronaepidemian aiheuttama epävarmuus vaikeuttaa tilikauden tuloksen ennustamista. Koronatilanteen heiketessä myös talouteen kohdistuu lisäpaineita. Mikäli koronatilanne pysyy kesän 2021 tasolla, ennustetaan Sonkajärven kunnan tilikauden tuloksen olevan vähintään talousarvion mukainen.

Talousarvioraami

Vuoden 2022 talousarvioon ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelmaan sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta koronaepidemiaan ja SOTE-uudistukseen liittyen. Pohjaoletuksena on kuitenkin se, sekä tuotot että kulut palautuvat normaaliuralle. Oletuksena on myös, että koronaepidemia alkaa helpottaa rokotuskattavuuden kasvun myötä.

Kuntien tehtävissä tapahtuu merkittävä muutos vuonna 2023, kun sote-palvelut sekä palo- ja pelastustoiminnan tehtävät siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Sonkajärven kunnassa tämä tarkoittaa vuoden 2021 tasossa toimintakulujen pienenemistä noin 54 prosentilla. Rahoituksen siirto kunnilta hyvinvointialueille tapahtuu laskennallisesti, mikä valtiovarainministeriön painelaskelman (toukokuu 2021) mukaan tarkoittaa Sonkajärven kunnassa sitä, että sen saama verotulorahoitus pienenee noin 40 prosenttia vuodesta 2022 vuoteen 2023. Valtionosuusrahoitus puolestaan pienenee noin 75 prosenttia. Tämä tarkoittaa noin 17,8 miljoonan euron vähennystä kunnan rahoituspohjassa vuodesta 2022 vuoteen 2023.

Kustannusten kehitys poislukien sote-menot on arvioitu taloussuunnitelmakaudella peruspalvelujen hintaindeksin mukaisesti:

Vuosi 2022	2,2 %
Vuosi 2023	2,3 %
Vuosi 2024	2,3 %

Toimintamenojen kehitys sisältää henkilöstömenojen kasvun.

Toimintatuottojen kehitykseksi on arvioitu 1 % per vuosi poislukien vesihuollon maksut, joiden korotuksista on päätetty erikseen

Nykyisillä veroprosenteilla verotulojen kehitys arvioidaan seuraavanlaiseksi:

1000 euroa	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024
Kunnallisvero	10 220	5 580	5 340
Yhteisövero	2 960	2 070	1 920
Kiinteistövero	1 080	1 150	1 140
Verotulot yhteensä	14 260	8 800	8 400

Valtionosuuksien arvioidaan kehittyvän seuraavasti:

1000 euroa	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024
Valtionosuudet yhteensä	15 980	3 970	3 860

Toimintakatteen raami vuodelle 2022 on **-27,9 milj. euroa**. Koska ensi vuoden valtionosuuksista ja verotuloista on tässä vaiheessa saatavana vain arvioita, voidaan raamia joutua muuttamaan myöhemmin. Lisäksi SOTE-uudistuksen lopulliset rahoituslaskelmat voivat muuttaa raamia vielä merkittävästikin.

Investointisuunnitelman 2021-2023 mukaiset investoinnit vuodelle 2022 ovat -2,2 milj. euroa netto ja kymmenen vuoden investointikehikon mukaiset investoinnit -2,4 milj. euroa netto. Investoinnit sisältävät vuoden 2022 maksuosuuden terveyskeskuksen peruskorjauksesta (-1,6 milj. euroa).

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus hyväksyy vuoden 2022 talousarvion toimintakateraamiksi **-27,9 milj. euroa**. Mikäli tarpeen, toimintakateraamia tarkastellaan uudelleen. Investointisuunnitelman 2022-2024 lähtökohtana toimii voimassaoleva taloussuunnitelma, johon tehdään tarvittavat muutokset. Vuoden 2022 investointien alustava raami on **-2,4 milj. euroa**. Investointiraami sisältää vuoden 2022 maksuosuuden terveyskeskuksen peruskorjauksesta (-1,6 milj. euroa).

Valmistelija valtuutetaan tekemään teknisiä korjauksia talousarvion laadintaohjeeseen.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.
